

***Praktické aspekty
(ne)oprávněné
podpory
a role povinně
vykupujícího***

1. kolokvium energetického práva

26. února 2025, PrF MUNI
Filip Chrástanský, E.ON Česká republika, s.r.o.

e-on

FVE v letech 2009-2010: bezriziková investice se skvělou návratností?

Hlavní investiční rizika:

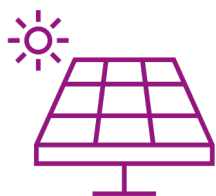
- **Absence jednoho rozhodnutí, které by založilo nárok na podporu**
- Riziko kusé a chybějící legislativy a velký prostor k výkladu a dotváření práva
- Riziko změny legislativy vč. cenové regulace
- Riziko chybějící notifikace schématu provozní podpory

- **Reálie ČR v 2010 a závod o čas:**
 - odkládaná novela zákona přijata
 - zpožďující se dodavatelské řetězce a realizace
 - absolutní přetížení kapacit ERÚ, distributorů atd.

***Existuje něco
jako investice
bez rizika?***

Kdo nese rizika?

Modelové FVE a finanční řády, aneb o co se hraje...

Instalovaný výkon
7,5 MW
Průměrná roční dodávka
8393,2 MWh

Rok 2015 - výkup cena 2010
112,67 mCZK

Rok 2015 - výkup cena 2011
49,97 mCZK

Roční delta
62,7 mCZK

Ceny 2010: Inkasovaný PV za 10 let (2013-2023)
1 317 774 366 CZK

Ceny 2011: Inkasovaný PV za 10 let (2013-2023)
584 443 695 CZK

Cena silové elektřiny: Inkaso za 10 let (2013-2023)
131 395 546 CZK

Instalovaný výkon
2 MW
Průměrná roční dodávka
2236,733 MWh

Rok 2015 - výkup cena 2010
30,03 mCZK

Rok 2015 - výkup cena 2011
13,32 mCZK

Roční delta
16,7 mCZK

Ceny 2010: Inkasovaný PV za 10 let (2013-2023)
351 178 264 CZK

Ceny 2011: Inkasovaný PV za 10 let (2013-2023)
155 750 428 CZK

Cena silové elektřiny: Inkaso za 10 let (2013-2023)
39 601 357 CZK

Instalovaný výkon
0.6 MW
Průměrná roční dodávka
587,015 MWh

Rok 2015 - výkup cena 2010
7,88 mCZK

Rok 2015 - výkup cena 2011
3,5 mCZK

Roční delta
4,4 mCZK

Ceny 2010: Inkasovaný PV za 10 let (2013-2023)
92 164 290 CZK

Ceny 2011: Inkasovaný PV za 10 let (2013-2023)
40 875 615 CZK

Cena silové elektřiny: Inkaso za 10 let (2013-2023)
7 846 042 CZK

Povedztě, Kefalín, čo je to „uvvedení do provozu“?

Co mohlo ovlivnit datum uvedení do provozu a vznik nároku?

- Faktická dokončenost?
- Revizní zpráva a další podklady licence?
- První paralelní připojení vč. měření?
- (Ne)činnost ERÚ, PDS atd.
- Zahájení výroby?
- Oprávněnost dodávky do sítě?

Zdroje v PV u E.ON Energie, a.s. :

ROK 2013		
Pásma dle instal. výkonu	počet zdrojů	Vyplacená podpora Kč
0 - 600	766	1 056 684 426,00
601 - 2000	199	3 255 700 698,62
2001 a více	85	3 783 729 115,38
Celkem	1050	8 096 114 240,00

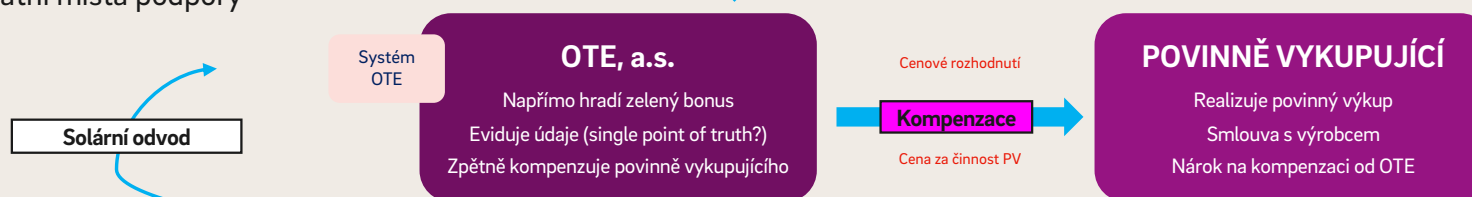
ROK 2023		
Pásma dle instal. výkonu	počet zdrojů	Vyplacená podpora Kč
0 - 600	555	540 876 992,19
601 - 2000	49	989 137 635,52
2001 a více	12	710 118 730,29
Celkem	616	2 240 133 358,00

Řetězec vztahů a toky peněz: nic složitějšího nežlo?

Zdroje financování podpory

Výplatní místa podpory

- Jedno schéma, avšak fakticky vzájemně nezávislé dílčí prvky
- Jeden příjemce podpory, avšak dvě svébytné formy podpory
- Povinně vykupující měsíčně hrazení regulovanou cenu stovkám až tisícům výrobců/zdrojů (dle evidence OTE).
- Teprve následně je v jedné platbě měsíčně kompenzován od OTE (samostatný nárok ze zákona)

Strasti povinně vykupujícího aneb situace v první linii ...

Břemeno povinného výkupu

- Povinnost vykoupit, fakticky kontraktační povinnost
- Soukromoprávní vztah na základě smlouvy, regulovaná cena stanovená CR
- Otázka posouzení nároku na podporu – záznamy v systému OTE, prohlášení výrobce
- Faktický stav vs právní stav vs záznam v systému operátora trhu

Rizika plynoucí z role povinně vykupujícího

- Přechody mezi ZB a PV a útěky ze smluv
- Spolehlivost záznamů v systému OTE
- Riziko následné nekompenzace ze strany OTE (zápočty)
- **Rizika plynoucí z pozastavení výplaty podpory = žaloby ze strany výrobců**
- **Žaloby ze strany OTE na vrácení kompenzace**
- **Miliardové řády – potenciál likvidace povinně vykupujícího**

Kompenzace ze strany OTE

- Samostatný vztah OTE a povinně vykupujícího
- Vzniká přímo ze zákona – právo z § 13 odst. 4 ZPOZE
- Pravidelné měsíční vypořádání

Prevence aneb kdy šlápnout na brzdu a jak?

- Faktický stav, popř. policie, SZ, či SEI se zajímá a chce data
- Konkrétní úkony policie, popř. jiných orgánů
- Nepravomocná rozhodnutí a rozsudky
- Pravomocná rozhodnutí – zrušená licence, trestní rozsudky
- Jiné faktory: nové licence, dispozice s FVE (prodeje, přeměny)

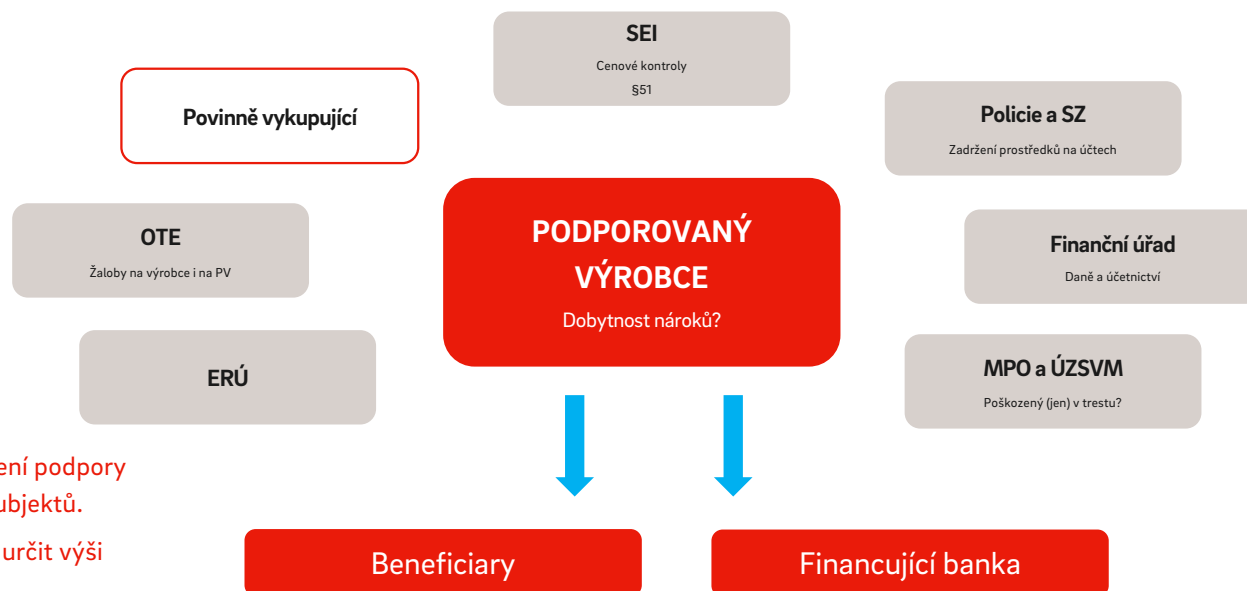
Může povinně vykupující (svévolně?) pozastavit výplatu podpory? Kdy?

Břemeno vymáhání podpory?

- Aktivní legitimace, žalobní titul a petit?
- Péče řádného hospodáře – dobytost pohledávek a náklady na vymáhání?
- Absence efektivních nástrojů, důkazní břemeno atd.
- Dobrá víra, legitimní očekávání, atd.

Co je možné po povinně vykupujícím (a OTE) jako soukromých korporacích spravedlivě požadovat?

Strasti (nepoctivého) výrobce

I nadále panuje stav, kdy o vrácení podpory paralelně usiluje hned několik subjektů.

Nepanuje shoda ani na tom, jak určit výši neoprávněné podpory.

EU právo:

- Obecná zakázanost veřejné podpory
- Zvýšené nároky kladeny nejen na státy, ale i na příjemce podpory (due care)
- Přímé prevenční povinnosti úřadů a soudů?

Trestní právo:

- Koho kriminalizovat? Je to nutné?
- Efektivní nástroje prevence a nápravy, a to i mimo perimetr výrobce.
- Kvalifikace TČ, osoba poškozeného, výše škody?

Správní právo:

- Využitelnost § 51?
- Využitelnost zákona o cenách?
- Nástroje prevence a předcházení?

A hádanka na konec...

Šance „napravit“ nefunkční textaci § 51
již v roce 2014

§ 51 Neoprávněně čerpaná podpora

- (1) Došlo-li k čerpání podpory elektřiny nebo provozní podpory tepla **v rozporu s tímto zákonem nebo na základě nesprávných nebo neúplných údajů** výrobce, výrobce elektřiny z decentrální výroby elektřiny nebo výrobce tepla (dále jen „neoprávněně čerpání podpory“), **Úřad z moci úřední rozhodne o neoprávněném čerpání podpory a stanoví jeho rozsah podle doby trvání neoprávněného čerpání podpory**. Výrobce, výrobce elektřiny z decentrální výroby elektřiny nebo výrobce tepla je povinen neoprávněně čerpanou podporu uhradit nejpozději do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí Úřadu nebo do doby uvedené v rozhodnutí Úřadu o neoprávněném čerpání podpory do státního rozpočtu. Výrobce, výrobce elektřiny z decentrální výroby elektřiny nebo výrobce tepla je zároveň povinen uhradit penále za neoprávněně čerpání podpory ve výši 0,1 % denně z částky rovnající se neoprávněně čerpané podpoře za dobu, kdy výrobce, výrobce elektřiny z decentrální výroby elektřiny nebo výrobce tepla podporu elektřiny, podporu decentrální výroby elektřiny nebo provozní podporu tepla neoprávněně čerpal do doby, kdy ji uhradil do státního rozpočtu, maximálně však do výše neoprávněného čerpání podpory.
- (2) Správu odvodů z neoprávněného čerpání podpory a penále vykonává Úřad podle zákona upravujícího správu daní. Výrobce, výrobce elektřiny z decentrální výroby elektřiny nebo výrobce tepla má při správě odvodů z neoprávněného čerpání podpory postavení daňového subjektu. Odvod z neoprávněného čerpání podpory a penále lze vyměřit do 10 let od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž došlo k neoprávněnému čerpání podpory.“

Vládní návrh zákona „v Praze dne 20. října 2014“

Návrh nepřežil poslanecké přílepky.

Stát dlouhodobě usiluje o založení jednoznačné linky pro navrácení neoprávněné podpory.

Argument zakázané retroaktivity je „evergreen“ všech dosavadních debat.

Kde jinde hledat v testu proporcionality argumenty pro převažující veřejný zájem, než v případech zneužívání veřejné podpory v řádech stovek mil. Kč?

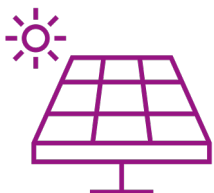
Jaký je výsledek více než dekády působení státu v oblasti neoprávněné podpory:

- Chybějící a nekvalitní legislativa?
- Nečinnost a fragmentovaný přístup?
- Absence předcházení / pozastavení neoprávněnému čerpání podpory?
- Nezodpovězení základních koncepčních otázek (metodiky)?
- Konzistence judikatury a míra reflexe práva EU?

Děkuji za pozornost!

Filip Chrástanský
filip.chrastansky@eon.cz

Back-Up

Instalovaný výkon
7,5 MW
 Průměrná roční dodávka
 8393,2 MWh

VÝROBNA S INSTALOVANÝM VÝKONEM 7 500 kW

Rok	Průměrná hodnota dodávky za rok MWh	Cena PV uvedení do provozu v roce 2010 za MWh	Celkem Kč	Cena PV uvedení do provozu v roce 2011 za MWh	Celkem Kč	Cena silovka Kč za MWh	Celkem Kč	Cena ZB uvedení do provozu v roce 2010 za MWh	Celkem Kč	Cena ZB uvedení do provozu v roce 2011 za MWh	Celkem Kč
2013	8 393,200	12 903	108 297 459,60	5 723	48 034 283,60	1 050	8 812 860,00	11 973	100 491 783,60	4 793	40 228 607,60
2014	8 393,200	13 161	110 462 905,20	5 837	48 991 108,40	870	7 302 084,00	12 431	104 335 869,20	5 107	42 864 072,40
2015	8 393,200	13 424	112 670 316,80	5 954	49 973 112,80	850	7 134 220,00	12 694	106 543 280,80	5 224	43 846 076,80
2016	8 393,200	13 692	114 919 694,40	6 073	50 971 903,60	730	6 127 036,00	13 042	109 464 114,40	5 423	45 516 323,60
2017	8 393,200	13 966	117 219 431,20	6 194	51 987 480,80	750	6 294 900,00	13 366	112 183 511,20	5 594	46 951 560,80
2018	8 393,200	14 245	119 561 134,00	6 318	53 028 237,60	900	7 553 880,00	13 525	113 518 030,00	5 598	46 985 133,60
2019	8 393,200	14 530	121 953 196,00	6 444	54 085 780,80	1 370	11 498 684,00	13 500	113 308 200,00	5 414	45 440 784,80
2020	8 393,200	14 821	124 395 617,20	6 573	55 168 503,60	1 100	9 232 520,00	13 750	115 406 500,00	5 502	46 179 386,40
2021	8 393,200	15 117	126 880 004,40	6 704	56 268 012,80	1 075	9 022 690,00	14 223	119 376 483,60	5 810	48 764 492,00
2022	8 393,200	15 419	129 414 750,80	6 838	57 392 701,60	1 390	11 666 548,00	14 150	118 763 780,00	5 568	46 733 337,60
2023	8 393,200	15 727	131 999 856,40	6 975	58 542 570,00	5 570	46 750 124,00	11 853	99 484 599,60	3 101	26 027 313,20
celkem	92 325,200		1 317 774 366,00		584 443 695,60		131 395 546,00		1 212 876 152,40		479 537 088,80

Instalovaný výkon
2 MW
Průměrná roční dodávka
2236,733 MWh

VÝROBNA S INSTALOVANÝM VÝKONEM 2 000 kW

Rok VÝROBNA S INSTALOVANÝM VÝKONEM 7 500 kW

2013	2 236,733	12 903	28 860 565,90	5 723	12 800 822,96	1 050	2 348 569,65	11 973	26 780 404,21	4 793	10 720 661,27
2014	2 236,733	13 161	29 437 643,01	5 837	13 055 810,52	870	1 945 957,71	12 431	27 804 827,92	5 107	11 422 995,43
2015	2 236,733	13 424	30 025 903,79	5 954	13 317 508,28	810	1 811 753,73	12 694	28 393 088,70	5 224	11 684 693,19
2016	2 236,733	13 692	30 625 348,24	6 073	13 583 679,51	720	1 610 447,76	13 042	29 171 471,79	5 423	12 129 803,06
2017	2 236,733	13 966	31 238 213,08	6 194	13 854 324,20	700	1 565 713,10	13 366	29 896 173,28	5 594	12 512 284,40
2018	2 236,733	14 245	31 862 261,59	6 318	14 131 679,09	820	1 834 121,06	13 525	30 251 813,83	5 598	12 521 231,33
2019	2 236,733	14 530	32 499 730,49	6 444	14 413 507,45	1 300	2 907 752,90	13 500	30 195 895,50	5 414	12 109 672,46
2020	2 236,733	14 821	33 150 619,79	6 573	14 702 046,01	1 150	2 572 242,95	13 750	30 755 078,75	5 502	12 306 504,97
2021	2 236,733	15 117	33 812 692,76	6 704	14 995 058,03	1 000	2 236 733,00	14 223	31 813 053,46	5 810	12 995 418,73
2022	2 236,733	15 419	34 488 186,13	6 838	15 294 780,25	1 280	2 863 018,24	14 150	31 649 771,95	5 568	12 454 129,34
2023	2 236,733	15 727	35 177 099,89	6 975	15 601 212,68	8 005	17 905 047,67	11 853	26 511 996,25	3 101	6 936 109,03
celkem	24 604,063		351 178 264,67		155 750 428,99		39 601 357,77		323 223 575,63		127 793 503,22